

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izven ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglaševanje po arifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znanje za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Nova bolgarska vlada in naša država.

Mnogo se je že pisalo o zadnji bolgarski revoluciji in novi vladi, ki skuša naravnost krčevito dokazati, da je antantofilska in velika prijateljica naše države. Vkljub intenzivnemu delovanju izbornih organiziranih bolgarske inozemske propagande se pa ta dokaz nikjer ni posrečil (razen seveda pri naših zapletenih avtonomističnih politikih, ki verjamejo vse, če je še tako neumno, samo da je naperjeno zoper edinstvo naše države).

Dejstvo je, da je sedanja bolgarska vlada protiantantska in predvsem protijugoslovenska, v drugi vrsti pa tudi proti Grški, za Madžarsko, za Turško in za Nemčijo. Pri prvih vestih revolucije je celokupno časopisje reakcije v Avstriji, Madžarski in Nemčiji z navdušenjem pozdravilo novo bolgarsko vlado. Enako Italija, ki hodi v antanti svoja zahrbita pota, kakor jih je hodila že v trozvezi, in ki jo predvsem vodi sovražstvo do naše kraljevine.

Velika Britanija za enkrat še ni stopila v diplomatske stike z bolgarsko vlado, kar pomeni mnogo. Mišljenje Francije nam more pokazati članek, ki ga je napisal Raymond Recouly, eden najbolj znanih francoskih publicistov, v pariškem Figaroju. Ta članek sloni na izvirnih poročilih in nam iz vidika nevtralnega, oddaljenega opazovalca kaže v izborni perspektivi, kaj se vrši na Bolgarskem in kaj imamo pričakovati. Ker so izvajanja Francoza neprecenljive važnosti tudi za nas vse v pravi razumevanje mednarodnega položaja naše države, beležimo v naslednjem odstavku, ki se je tičejo.

Recouly pravi: »Bolgarska revolucija je bila izborna, naravnost dovršena organizirana. To kaže, da ni nikakor bila delo amaterjev, temveč profesionalistov, namreč makedonstvujuših. Stambolijski se je sporazumel s Srbi zoper nje. Oni imajo sledeči politični program: boj zoper Grke in predvsem zoper Srbe. Ker hočejo za vsako ceno priti do vpliva na Balkanu, bi se v slučaju potrebe tudi sporazumeli s Turki.

Gotovo je, da je kralj Boris vedel za revolucijo, četudi se je ni neposredno udeležil. Silno se je bal Stambolijskega, ki mu je vedno grozil z republiko.

Sedaj so makedonstvujoči gospodje v deželi. Njih stranka, njih program trumira. Nekaj časa pač lahko ostanejo za kulisa in nastavlajo v vlado slamate moze. Ne smemo pa dvomiti, da bodo vkljub temu prodrli s svojo politiko.

In ta politika je pa iz zunanjega stališča, natančno nasprotna oni Stambolijskega. Stambolijski je sovražil vojno in hotel izvršiti mirovne pogodbe. Bil je popoln nasprotnik vsake vojne politike, rojen sovražnik komplikacij in pustoševščin. S Srbi je iskal pametnega sporazuma in ti so imeli popolno zaupanje vanj.

Nimajo pa nobenega zaupanja v one, ki so mu sledili in ki so prisiljeni po svoji preteklosti, svojem programu in svojih somišljenikih, da nasprotujejo politiki Stambolijskega. Njih globoka srčna želja je, uničiti pogodbo, ki jo je on respektiral. Posebno v začetku jim je lahko, zakrivati svoje naklepe in svoje sovraštvo. Pri prvi priliki, ki se jim bo zdelo ugodna, bodo šli na delo. Razumljivo je, da so Srbi nemirni, da opazujejo z natančno pozornostjo in budnostjo vse, kar se godi v Bolgarski. Saj so vendar prvi, ki jih stvar zanima, kot smo mi Francozi v zadevah Nemčije.

Aktivni in skoraj vojaški odpor Nemcev v Porubriju, odpor Turkov v Lausani, revolucija v Sofiji, nervozni nemir Madžarske, Papinov lonec v središču Evrope: vsi ti pojavi izgledajo brez vsake zveze in vendar so med seboj silno tesno in sloboko zvezani.

—žu—

BOMBA V KAVARNI

Beograd, 2. julija. (Z) Preteklo noč je bila v kavarno »Klub«, proti kateri je bil že preteklega leta izvršen atentat, vržena bomba, ki pa ni eksplodirala, ker je bila vlažna. Ta atentat se smatra za atentat pristašev aretiranih monarhistov, ki so izvršili to dejanje, da bi izvajali pritisk na vlado, da ostobodi njih prijatelje.

Uradniški zakon.

Vlada za hitro rešitev uradniškega vprašanja.

Beograd, 2. julija. (Z) Danes ob 10. uri 15 min. se je začela seja zakonodajnega odbora, na kateri je minister za izenačenje zakonov G. Trifković še pred dnevnim redom izjavil v imenu vlade, da ustava ni bila kršena s tem, da ni bil sprejet uradniški zakon v ustavnem roku. Nato se preide na dnevni red: razprava o poedinostih uradniškega zakona. Minister za izenačenje zakonov poziva člane odbora, da ne bi zašli v dolge in brezkoristne diskusije, da bi bil ta zakon tem prej sprejet. Izjavlja v imenu vlade, da je v čl. 4, točka 7 izpremenil besedo »ispoveda« v besedo »izpoljava«. Poslanec dr. Holmjec odklanja ta popravek in pravi, da bo glasoval proti njemu. G. Joca Jovanović zahteva, da se točka 7 popolnoma ukine, poslanec g. Kapetanović pa se

proti temu členu sploh, še posebej pa točki 3 istega člena. G. Svetozar Gjorgjević se protivi čl. 4, točka 3 in 7 in zahteva, da se ukine, ker je stilizacija nejasna. G. dr. Svetislav Popović zahteva, da se ukine čl. 1, ker je v protislovju s čl. 224 tega zakona. Glede čl. 2 zahteva pojasnila, da li se nanaša ta zakon tudi na žene državnih urdnikov. Čl. 3 nima svoje svrhe, a čl. 4 je bil v točki 3 in 7 predmet že večkratnega tolmčenja. Zahteva, da se spravi v toč. 7 prvotna stilizacija: »ko javno propagira« namesto besede »ispoveda« ali »izpoljava«, kar je stvar vsakega poedinca, a ne javno dejanje. Ob 12. uri se je seja zaključila ter prihodnja določila za jutri ob 4. popoldne v nadaljevanje istega dnevnega reda.

„Slika hrvatskega državnega sabora“

Nov odbor HRSS. — Radičeva volilna mobilizacija. — „Ves svet za Radiča“ — Proglas bojkota.

Zagreb, 2. julija. (Z) Dne 1. t. m. ob 6. uri zjutraj se je sestel glavni odbor Hrvatske Republikańske Seljačke Stranke na posvetovanje o političnem položaju in o notranji organizaciji stranke. O tem so se posvetovali do 1. ure popoldne. Nato se je vršil skupen obed. Prisostvovalo je 59 poslancev HRSS in 105 članov glavnega odbora. Sprejela se je resolucija, v kateri se med drugim pozivajo strankine organizacije, naj absolutno nimajo nikakršnih sej in sestankov v gostilni, kamor lahko pride vsakdo, pa tudi kakš izižvači. V mestih naj pristaši stranke ne govore o politiki, posebno ne v gostilnah, na deželi pa samo takrat, kadar so sami med sabo. Odobrile so se vse izjave, ki jih je dal predsednik stranke dne 24. junija t. l., potem ko se je skupščina stranke v glavnem mestu Zagrebu prepovedala in razgnala. Posebno se je odobrila njegova izjava, da se hrvatsko narodno vodstvo ne more in ne sme razgovarjati o sporazumu z današnjo Pašičevo vlado in da temu primerno za vodstvo HRSS ne obstoja več niti obveznost naprav radikalom, da se zagrebejo protokol z dne 30. aprila t. l. ne sme objaviti brez njihovega privoljenja. Seja se je končala z volitvami odbora: Za predsednika stranke je izvoljen g. Radič, za podpredsednika pa gg. Juro Valečić, Dragotin Kovačević, dr. Vladko Maček in Josip Predavec. Za tajnike so bili izvoljeni gg. Ljudevit Kežman, dr. Stepan Košutić in dr. Juraj Krnjević, za blagajnika pa g. Vilko Begić.

Na popoldanskem sestanku je g. Radič povdarjal v svojem govoru, da je seja glavnega odbora HRSS bila slika hrvatskega državnega sabora, kakršen bo ta v kratkem. Beogradu naznanja, da je z današnjim dnem izvršeno vse v podrobnostih; mi lahko damo že jutri v tisk svoje kandidatne liste, ako bi se volitve danes razpisale. Mi smo izvedli volilno mobilizacijo. To je naš odgovor na napoved vojne iz Beograda. Hrvatska Republikańska Seljačka Stranka bo kandidirala pri prihodnjih volitvah v 22 okrožjih, dočim je pri poslednjih volitvah kandidirala le v 17. Nasledel je g. Radič proglasil, kako je vsa Evropa za njega in njegovo politiko. On je dal svojim pristašem neke zaupne informacije ter jim je priobčil, da mu prihajajo sporočila: »Rusi vprašujejo: Ali ste pacifisti? Ako ste, je to velika dragocnost.« Došlo je poročilo iz Britanije. Oni niso več spraševali, ker so že vedeli in rešili: Vi ste baza naše politike v Podonavju. Prišlo je sporočilo podpredsednika nemškega Reichstaga: Vi ste pacifisti; ako pridemo v Ligo narodov, bomo smatrali za prvo dolžnost, da izposlušamo, da se prizna pravica samoodločbe hrvatskemu narodu. Britanija, Nemčija in Rusija, to pa je že ves svet. Rusi vedo kaj smo, toda hočejo vedeti tudi to, ali smo pacifisti ali ne. Nemci več ne izprašujejo, videč, da smo mi moč in sicer mednarodna moč.« Končno se proglašajo bojkot na vse one, ki so proti suverenosti Hrvatov in proti sličnim pojavom in proti mišljenju naroda.

FINANČNI ZAKONI

Beograd, 2. julija. (Z) »Politika« poroča: Zakon o neposrednih davkih, ki je bil izdelan pod ministrom g. dr. Kumanudija, je popolnoma predelan sedaj v ministru financ. Ta novi načrt je poslal minister financ gotovim skupinam strokovnih in političnih oseb s prošnjo, da dajo o njem svoje mišljenje. Pripombe so v glavnem že dosele, a ostanek pride do konca tega tedna. Tekom prihodnjega tedna bo poslan ta zakonski načrt zakonodajnemu odboru, ki bo o njem sklepal, dočim naj bi v plenum skupščine sprejel po skrajšanem postopku. Ta zakon o neposrednih davkih se ne more spraviti v pretes sedaj, temveč šele po velikih počitnicah. Koncem tega meseca pred razpustom bo predložil minister financ tudi proračun za leto 1923 in 1924, da bi ga mogli gg. člani finančnega odbora proučiti med počitnicami.

Beograd, 2. julija. (Z) »Politika« poroča: Minister financ je spravil sedaj skozi skupščino dva finančna zakona, na vrsti pa so še drugi, toda minister financ ne misli ta teden utrujati članov finančnega odbora. Koncem tega tedna bo predložil minister financ skupščini zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o taksah. Od teh sprememb pričakuje minister financ, da bo dobil, kakor se je tudi izrazil v skupščini, okoli 100 milijonov dinarjev več. O izpremembah in dopolnitvah v zakonu o taksah bi imela sklepati skupščina še pred odhodom na velike počitnice, torej v drugi polovici julija.

Pred razkritjem velikega komplota.

Beograd, 2. julija. (B) Vaš dopisnik doznava, da se nahaja policija na potu velikih razkritij glede atentata na g. Pašiča. Ze po dosedanjih poizvedbah policije se da ugotoviti, da je bil atentator v zvezi z gotovimi ljudmi v naši državi in da tiči za vsem tem velik komplot. Policija je dosedaj ugotovila, da atentat ni organiziran v inozemstvu, emveč pri nas doma. Atentator je bil odšel v Budimpešto samo zato, da prikrije sled. Ta atentat bo v kratkem poln velikih senzacij, ker je že sam atentator na potu k priznanju.

MIN. PREDSEDNIK PAŠIĆ NA DOPUSTU.

Beograd, 2. julija. (B) Predsednik vlade g. Pašić bo odpotoval tekem tega tedna na francosko Riviero, kjer bo ostal dalje časa radi zdravljenja. G. Pašiča bo zastopal do njegovega povratka g. Marko Trifković. G. dr. Ninčić bo tudi odpotoval na 15 dnevni dopust, zastopal pa ga bo vsekakor dr. Janković.

NAR. POSLANCI NA DVORU.

Beograd, 2. julija. (B) Nocoj bodo prisostvovali na večerji v dvoru sledeči poslanci: Marko Gjuričić, Andra Stančić, dr. Milašinović, Hadži Aleksić, Dragič Melkić, Ljuba Davidović, dr. Edo Lukinić, Reisner, dr. Holmjec in dr. Spaho. Večerja bo intimna in se bo pri tej priliki govorilo o politični situaciji.

Konferenca Male antante v Sinaji.

VSTOP POLJSKE. — VPRAŠANJE ALBANIJE.

Beograd, 2. julija. (B) V krogih, ki so dobro poučeni o zunanji politiki, da se bo na bodočem sestanku male antante govorilo o sledečih vprašanjih: 1. O vstopu Poljske v malo antanto, 2. o vstopu Grčije v malo antanto, 3. o odnošajih napram novi bolgarski vladi, 4. o imenovanju članov v Društvo narodov in 5. o držanju male antante napram Madžarski. Kar se tiče vstopa Poljske v malo antanto, so se o tem vršila že pogajanja za časa obiska maršala Focha v Pragi in Varšavi in generala Le Ronda v Beogradu in Bukarešti, tako, da izgleda, da bo že v Sinaji Poljska oficijelno pristopila k mali antanti in da se bodo sklenile zveze med Poljsko in med ostalimi člani male antante. Važno je naglasiti to, da bo mala an-

tanta določila svoje držanje napram Madžarski in da bo odločila, kake mere je treba ukreniti, da se razženejo revolucionarne organizacije v Madžarski.

Beograd, 2. julija. (B) V dobro poučenih političnih krogih so potrdili vašemu dopisniku, da albanska vlada želi postati član male antante. V tej stvari so se med Prago, Bukarešto in Beogradom izmenjale note, toda v vsakem slučaju ne more biti vstop Albanije v malo antanto tako nagel. V istih krogih so izjavili vašemu dopisniku, da so vesti o tem, da bo albanski delegat prisostvoval konferenci male antante v Sinaji, netočne. Albanski delegat se ne bo udeležil konference v Sinaji, pač pa se bodo o tem vprašanju vodili razgovori med člani male antante.

Bolgarska vlada in komunisti.

Sofija, 2. julija. (Bolgarski brzjavni urad.) Bivši komunistični poslanec, Vasili Kolarov, tajnik komunistične stranke v Bolgarski in generalni tajnik tretje internacionale, ki je na seji izvrševalnega odbora komunistične internacionale v Moskvi dne 16. junija t. l. izjavil, da je bolgarska komunistična stranka postopala sporazumno z zemljoradniki proti meščanskim strankam ter proti Vranglovcem in da bi došlo, ako bi bolgarski komunisti podpirali zemljoradnike, do delavske in kmečke vlade, je skušal priti brez potnega lista skričaj v Bolgarsko, a je bil v Gornji Orehovici prijet. Minister za notranje posle je na vprašanje o zadržanju vlade proti komunistom izjavil,

da vlada tako dolgo ne bo izdala nikakih izjemnih odredb proti komunistom dokler se bo njih gibanje vršilo v zakonitih mejah. To pa se bo zgodilo takoj, če bi komunisti poskušali motiti javni red in mir.

NOVI BOLGARSKI POSLANIKI

Beograd, 2. julija. (B) »Politika« poroča iz Sofije: Ministrski svet je sklenil, da zaprosi pri vladi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev agreement za Nikola Najdenova, advokata iz Sofije, ki bi bil v tem slučaju imenovan za pooblaščenega ministra v Beogradu. Za bolgarskega poslanika v Parizu je imenovan Bogdan Morfov, prvi delegat v Lausani.

Samostojna akcija Anglije v reparacijskem problemu?

London, 2. julija. Reuterjev urad objavlja sledečo informacijo: Ako bi Francija odklonila dati na angleško vprašalno polo pismen odgovor, bo angleška vlada najbrž javno izjavila, da sedanja politika Francije vodi do razpada Evrope in bo najbrž na podlagi nemškega reparacijskega predloga od 7. junija t. l. uvedla pogajanja z Nemčijo. Ako bi se Francija branila udeležiti se teh pogajanj, bo Velika Britanija postopala samostojno. Lahko se zgodi, da bo sklicana konferenca nevtralnih držav v svrhu, da se doseže sporazum z Nemčijo brez Francije. (W)

Pariz, 2. julija. (Agence Havas) Francosko-belgijska pogajanja so do-

vedla do sporazuma med Francijo in Belgijo napram angleškemu memorandumu. Ministrski predsednik Poincaré je dal francoskemu veleposlaniku v Londonu dodatna navodila, da se francosko-angleški razgovori pospešijo.

London, 2. julija. (K) »Daily Mail« poroča, da so med osebnostmi iz angleških konservativnih krogov in med Nemčijo v toku razgovori, s katerimi pa nima angleška vlada nobene zveze. Doznava se, da so se pri teh razgovorih zedinili o tem, kako bi se moglo urediti reparacijsko vprašanje, da bi zadovoljilo vse interese stranke.

Pula — vojna luka.

Rim, 2. julija. (Z) Italijanska vlada je sklenila, da pretvori Pulo v vojno luko. Dosedaj je bila Pula samo mala vojna postaja.

PREDSEDNIK MASARYK NA POTU V PARIZ.

Marseille, 2. julija. (K) Predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk je dospel danes semkaj.

POLJSKA — VELESILA?

Varšava, 2. julija. (B) Poljska vlada bo zaprosila vlade v Parizu, Londonu, Rimu Washingtonu in v Tokiju, da bo Poljska priznana kot velesila.

AMERIŠKO POSOJILO.

Beograd, 2. julija. (B) Povodom vesti nekaterih listov o Blairovem posojilu, doznava vaš dopisnik iz zanesljivega vira, da je pred 15 dnevi minister saobračaja g. dr. Janković v imenu vlade vodil pogajanja s predstavniki te skupine in da je pri tej priliki došlo do sporazuma. Potemtakem izgleda, da so vse te vesti, v kolikor so bile objavljene v listih tendenciozne in neresnične.

RAZMEJITEV NA MADŽARSKI MEJI.

Beograd, 2. julija. (B) Naša in madžarska komisija za razmejitve je začela včeraj delati na sektorju Mohač — Osijek, kjer mora izvršiti še nekatere podrobnosti na mejni črti. Našo državo predstavlja v komisiji polkovnik Čolak-Antić, a Madžarsko major Boldini.

Turška nepopustljivost

Carigrad, 2. julija. (Br.) Turško časopisje javlja, da je državni svet v Angori zboroval pod predsedstvom Mustafe Kemala paše in na široko razpravljalo o telegramih, ki so došli iz Lausanne. Sklenilo se je, poslati Ismet paši povelje, naj ostane na turškem stališču plačevanja kuponov, koncesij in izpraznitve Carigrada.

Zadnji inozemski brzjavlj.

Calcutta, 1. jul. (Br.) Sirotišnica se je podrla. 43 mrtvih, nad 60 ranjenih.

New York, 2. jul. (Br.) Ciklon z nevihto je ubil 4 osebe. Mnogo ranjenec, škoda ogromna.

New York, 1. jul. (Br.) Parobrod Dinteldik gori v Tihem oceanu. Vozi s polno paro proti Panamskem prekopu.

London, 1. jul. (Br.) Meteorolog g. Wheeler napoveduje velik potres v Italiji za 4. julij.

Caracas, 2. julija. (Agence Havas) Guverner zveznega distrikta Juan Gomez je bil umorjen.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Kino Matica: »Kraljičin ljubimec.«
Kino Ideal: »Pustolovina Johna Nelsona.«
Kino Tivoli: »Čuda džungle«, II. del.

Nočna lekarniška služba — Ljubljani:

Tekoči teden: lekarna Bohinc na Rimski cesti in Leustek pri Zmajskem mostu.

Posledice atentata na g. Pašića.

Podatki o atentatorju. — Atentat je bil skrbno pripravljen. — V Budimpešti vedeli, da se pripravlja atentat. — Enodušno mnenje srbske javnosti.

Posebno poročilo »Jutranjim Novostim«.

Beograd, 1. julija.

Javnost stoji popolnoma pod vtiskom atentata na g. Pašića. Posledice tega atentata so za zdaj še nepregledne, odvisno je od uspehov, katere bo dala preiskava. Za enkrat si moremo ustvariti približno mnenje samo, ako preudarimo vse okoliščine atentata.

Osebnost atentatorja

ne daje prav nobene podlage za zaključke na eno ali na drugo stran. Gotovo je, da je njegova rodbina duševno abnormalna. Sestra mu je končala s samomorom, brat je bil duševno abnormalen, tudi mati ima duševne posebnosti. Toda njegov drugi brat je podpravitelj neke zelo velike banke v Zagrebu, torej gotovo duševno normalen in tudi atentator sam kaže, da je duševno jako pri sebi. Rojen je v Budimpešti, toda živi že od leta 1901 v Beogradu. Njegov oče je zbežal v Budimpešto preganjan od Obrenovičev in kralja Peterja, ki je ves čas podpiral rodbino, toda mati mu je Madžarka in domača vzgoja nikakor ni bila srbska. Iz vseh domačih in osebnih okoliščin se torej ne more zaključiti ničesar. More biti duševno popolnoma normalen, a tudi zelo abnormalen, more biti madžarski nacionalist kakor tudi pretirani srbski šovinist.

Pred par tedni je prošil za vstopnico v skupščino, a je ni dobil. Samo na sebi ne pomenja to ničesar, toda v zvezi s sedanjim atentatom vzbujajo sum, da je že takrat hotel ubiti Pašića v skupščini, a to toliko bolj, ker se ni drugače nič zanimal za politiko in ni mogoče najti razloga, zakaj bi bil hotel priti v skupščino.

Pred dvema letoma je bil sprejet za spediterja pri naši komisiji v Pasovu, a pred letom je bil odslavljen radi nerednosti. Od tega časa se ni nič brigal, da bi zopet dobil kakšno službo. Nedavno je pa prišel h gospodu Životiću v oddelek za mednarodne dogovore, ter ga prošil, da bi bil zopet sprejet v službo. G. Životić ga je poslal h Panti Gavriloviću, pomočniku ministra zunanjih zadev. Ta mu je mirno pojasnil, da sedaj, ko predstoji redukcija, nikakor ni misliti, da bi se sprejemali novi služabniki. Rajić ga je mirno poslušal, se sploh nimašal jako uljudno, ter odšel, ne da bi pokazal najmanjše znamenje nezadovoljstva. Potemtakem izgleda, da mu nikakor ni toliko ležalo na tem, da je sprejet nazaj v državno službo, sicer bi se bil za to nekoliko bolj brigal. Vsekakor se radi tega ni mogel jeziti na g. Pašića, ki nima nobenega posla z nastavljanjem uslužbencev v ministrstvu zunanjih zadev. Izgovor, da je radi te službe hotel ubiti g. predsednika, je torej prazna bajka.

Iz prosvetnega življenja.

Na koncertno turnejo po Dalmaciji se je v petek, na praznik sv. Petra in Pavla, zvečer s dolenskim vlakom odpeljal pevski zbor učiteljskih in učiteljskih pod vodstvom svojega profesorja in pevovalke, g. skladatelja Emila Adamiča. Zbor je lansko leto priredil po deželi več lepih koncertov, letos je nastopil v Ljubljani, sedaj pa se je odpravil, da gre prepevat v Split, Šibenik itd. Mlado navdušeno pevsko mladino so spremljali na kolodvor stariši in znanci, med zastopniki iz pevskih krogov smo opazili predsednika moškega zbora Glasbene Matice g. Peruzzijskega, pevovalke »Zveze slov. pevskih zborov« g. Prelovca, opernega pevalca g. L. Kovarja in mnogo pevcev naših zborov. Vsi so želeli pridne zboru srečno pot in lepe koncertne uspehe. Zbor se vrne v Ljubljano čez 14 dni.

Koncert v Litli. Iz Litlje nam pišejo: Ze ko nas je zadnjič posetil pevski zbor »Glasbene Matice« smo se čudom čudili, da litljsko občinstvo ni prišlo na koncert v takem obisku, kakoršnega je naš prvi priznani pevski zbor upravičeno zaslužil. Začetek koncerta se je takrat zaradi nezgodnosti posetnikov zakasnil nad pol ure. Sedaj nas je v nedeljo popoldne obiskal pevski zbor »Ljubljanskega Zvona«, čigar laniški koncert je nam še dobro v spominu. Pričakovali smo, da bodo Litlčani tokrat bili priidni in točni, pa smo se zmotili. Začetek koncerta se je zopet zakasnil, da niso prišli na koncert tudi gostje, ki so se pripeljali z »Zvonom« iz Ljubljane, bi sokojska dvorana (ki ni velika), ne bila polna. Pevski zbor »Ljublj. Zvona«, katerega so ob prihodu v Litljo litljska dekleta raz oken obšla s cvetjem, je v poldrugo uro trajajočem koncertu izvajal 18 zborov. Med »umetniškimi skladbami« sta nam bila najbolj všeč Adamičev moški zbor »Nocoj je pa lep večer« in Premrlor silno težak, globoko zasnovan zbor »Zakaj«. Med narodnimi pesmimi pa Prelovčeva »Oj Dobrodo« in dr. Kimovčeva »Marko skače«. Poslušalci so po vsaki odpeti pesmi s ploskanjem dajali duška zadovoljstvu nad lepim, ubranim petjem. Nekateri pesmi je moral zbor ponoviti, g. pevovalci Prelovcu so litljska dekleta poklonila krasen šopek rdečih rož. Po koncertu se je vršil na vrtu gostilne pri Urški prijateljski sestanku pevcev in »Ljublj. Zvona« ter onih litljske »Lipe« in »Šmartniškega Zvona«. Udeležilo se ga je tudi mnogo litljskega občinstva. Predsednik »Lipe« g. Šolski nadzornik Bezeljak je nadziral zboru »Ljublj. Zvona«, pevovalci »Prelovca« in njegovim »Rde-

Sicer je pa tudi že davno poprej, preden se je oglasil za službo, imel namen ubiti Pašića. Že mesec poprej, kot je prišel k g. Panti Gavriloviću, je kupil revolver, dva tedna poprej je že iskal revolvice v skupščino.

Jasno je torej, da ni hotel ubiti Pašića iz jeze, ker ni mogel dobiti službe. Prvič mu ni bilo mnogo za službo in drugič se radi tega ni mogel jeziti na Pašića.

Ali je to storil kot neurastenik in nepreračunljiv človek? — V njegovi rodbini so res slučajni abnormalnosti, toda o njem so se izjavili zdravniki, da je sicer v visoki stopnji spolno bolan, drugače pa živčno in umstveno popolnoma zdrav. Zlasti pa kažejo okoliščine kako je bil prirejen atentat, da je bil premišljen prav do podrobnosti.

Najverjetnejša kombinacija je sledeča:

Nekako pred mesecem se je odločil Rajić, da ubije Pašića, kupil je revolver ter pričel iskati načina. Najprej je iskal vstopnice v skupščino. Ker je ni mogel dobiti, je šel v ministrstvo, da vidi, če bi ne mogel tam priti do Pašića. Ko je videl, da bi bilo tudi tam nemogoče, se je odločil, da to stori na ulici. Zanimivo je, da se je odločil to storiti ravno na Vidov dan, oziroma, ker dotičnega dne skupščina ne zboruje, na predvečer Vidovega dne. Na Vidov dan je bil izvršen sarajevski atentat, na Vidov dan je bil prirejen atentat na kralja Aleksandra. Izgleda, kakor da bi neki ljudje hoteli sarajevski atentat poplačati z nekim drugim velikim atentatom istega dne. Zanimivo je tudi, da so že pred nekaj časa pisali budimpeštanski listi, da je bil prirejen atentat na Pašića, ki pa ni uspel, dasiravno ni v Beogradu nikdo ničesar vedel o kakšnem nameravanem atentatu. To izgleda, kakor da so v Budimpešti dobili vesti, da se v Beogradu nekaj pripravlja. A ravno takrat je atentator iskal vstopnico v skupščino in hodil v ministrstvo.

Slednjič je sklenil Rajić, da ubije Pašića na cesti. Kadar dirja avtomobil po ulici, je streljanje z nekoliko približno sigurnostjo nemogoče. Torej je mogel to storiti ali tam, kjer seda Pašić v avto, ali tam, kjer izstopi, ali pa vmes na kakšni točki, kjer se mora avto vstaviti ali vsaj voziti zelo počasi. Na avto je sedel na dvorišču skupščine in tja atentator ni imel pristopa. Izstopil je pred svojo hišo v Pozorišni ulici in tam ga ni mogel čakati. Atentator ni mogel vedeti, kdaj pride Pašić domov in obrnil bi na sebe pozornost, ako bi se dve do tri ure izprehajal pred Pašićevo hišo. Torej je ostala edina točka pred skupščino na Miloša Velikega ce-

sti. Tu je lahko čakal neopaženo, ker tukaj vedno mnogo ljudi čaka na polsanice in je sploh velik promet. Lahko je tudi cele ure presedel v parku pred finančnim ministrstvom ali pa v bližnji kavarni. Tu mora avtomobil obrniti iz skupščine na cesto, potem pa zopet gledati, če ne pride tramvaj od Terazij mimo hotela London. Saj še ni dolgo, da je Pašićev avtomobil tukaj zadel v tramvaj. To edino mogočo točko si je torej izbral atentator. Imel je revolver s sedmimi naboji. Prva dva strela je dal skozi okno z veliko sigurnostjo. Potem je dal še 4 strele, a že nekoliko nervozno. Atentator je moral natančno vedeti, kje sedi Pašić v avtomobilu po navadi. Ako bi bil sedel kakor navadno na desni strani ali v sredini, bi bil s prvim strelom ubit. Toda slučajno je bil v avtomobilu sam in se je proti navadi vsedel popolnoma na levo stran. — Sedmi naboj je atentator obdržal v revolverju, da si ž njim pomaga na begu. To je staro pravilo političnih atentatorjev, da mora na žrtvo dati vse strele do poslednjega, katerega more obdržati za sebe. Potem se je spustil v beg zelo spretno in se je branil izredno dobro.

Atentat izvršen premišljeno.

Vse te okoliščine razodevajo, da je bil atentat prirejen zelo premišljeno in da atentator ne more biti nepreračunljiv neurastenik. To potrjuje še dvoje okolnosti:

Hišna preiskava in preiskava njegovega življenja ni dala popolnoma nobenih podatkov, na podlagi katerih bi se mogle dobiti vezi za nadaljno preiskavanje, nobene korespondence, nobenih oseb, s katerimi bi bil občeval itd. Vsak človek, tudi najnedolžnejši, ima kakšno korespondenco, ki odkriva nekoliko življenja in osebe, s katerimi je v zvezi. A pri atentatorju ničesar. To vzbujajo sumnje, da imamo opravka s skrbno prirejenim atentatom, kjer se že vnaprej odstranijo vse vezi, ki bi mogle služiti kot podatek za preiskavo.

Istotako je sumljivo njegovo ponašanje v zaporu. Govori mirno, prenišljeno, toda tako previdno, da ni mogoče dobiti iz njegovih izjav prav nobenih podatkov za kakšne zaključke. Tako se ne obnaša neurastenik, to je gotovo. Radi službe ni streljal, to je istotako gotovo. Čemu torej?

V zaporu je najprej omenil, da je streljal na Pašića iz jeze, ker premehko nastopa proti Radici. Izgleda, da je imel ta razgovor vže vnaprej pripravljen, ker je upal z njim za sebe vstaviti najboljše razpoloženje med Srbi. Takoj je pa uvidel, da zveni ta izgovor popolnoma neverjetno, ter je popravil, da je streljal radi tega, ker ni dobil službe. Človek, ki je bolj Madžar, kot Srb in ni bil v najmanjših stikih s kakšnimi nacionalnimi krogi, ne bo tega naredil iz nacionalnega šovinizma. Ostalo bi še vprašanje, odkod je dobival denar, ker je živel silno elegantno, čeprav ni imel nobene službe in ni imel nikakih dohodkov?

Če ne pomore kakšen srečen slučaj, bo najbrže vse preiskovanje ostalo brez uspeha in atentat bo ostal zabeležen v zgodovini v vrsto onih zagonetnih atentatov, katerim ne vemo motiva in pravih krivcev. Tako bo najbrže zaključila preiskava in sodnja.

Posledice.

Toda nas mora predvsem zanimati, kakšne posledice more imeti ta dogodek za našo domačo politiko? Srbska javnost je enodušnega mnenja, da je atentat bil prirejen ne zoper osebo Pašića, nego proti Pašiću kot predsedniku vlade, voditelju politike, krmarju države, — a to od ljudi, ki sovražijo našo državo in sovražijo Srbe. Temu javnemu mnenju je dal svoj izraz tudi veliki ljudski shod na Vidov dan. Vsk pone-srečen politični atentat ima za posledico, da se poljača ona struja in ona vladajoča smer, proti kateri je bil naperjen. V našem slučaju bo ta atentat imel za posledico silno povečanje nacionalizma. Vprašanje je, ali bodo voditelji radikalcev, ki katerim spada v prvi vrsti g. Pašić, imeli dolgo časa moč, da zažrejoje valove, ki ženejo vedno višje? Narodna radikalna stranka je šla v svoji popustljivosti do skrajnosti, toda dalje ne bo mogla iti, ako neće izgubiti tla pod nogami. Če se pa začne med dvema taboroma »boj na nož«, bo to imelo neogledne posledice, ki bodo zahtevale mnogo žrtev, toda največ teh žrtev bo moralo doprinesiti slovensko ljudstvo kot najslabši in najbolj eksponirani del.

PROTIJUGOSLOVENSKA PROPAGANDA V AMERIKI.

Kot poroča clevelandška »Ameriška domovina«, so prinesli tamošnji angleški listi sledečo brzojavko iz Beograda: »Vas Sarajevo, ki se ponaša, da je gnezdo, kjer se je zvalila svetovna vojna, ima še vedno svoje novice. Včeraj se je tu mudil francoski general Armand, ki je pregledoval jugoslovensko letarstvo v Sarajevu. Okraden je bil v tej vasi za 10,000 frankov in odvzeta mu je bila tudi dragocena perzijska preproga, vredna 8000 frankov. K tej vesti pripomni uredništvo »Amer. domovine«: Ako Beograd pošilja take brzojavke in novice v svet, s tem Jugoslavija pač ne bo privabila tujezemskih turistov na svoja tla.

NRS na čelu nacionalnega pokreta.

Veliki Vidovdanski shod v Beogradu je bil interesanten v marsikaterem oziru. Prvič že po sestavi svojih govornikov. Prvi je nastopil stari, osiveli kmečki voditelj Aleksa Žujović, radikalni poslanec in nosilec liste za beograjski okraj, neprekosljivi ljudski tribun, ki je bil na smrt obsojen od kralja Milana, in je v kljub svoji visoki starosti še vedno mladeniško čil. Za njim je nastopil »kot Hrvat, demokrat in opozicionalec« g. dr. Grisogono, demokratiški poslanec iz Dubrovnika. Nastopila sta eden za drugim zastopnik Orjune in zastopnik Struge (srbske nacionalne omladine) in za njima še zastopnik radikalne omladine in vsi so govorili v istem duhu. Iščredno krepko je govoril Stjepan Kobasica, prvi tajnik skupščine, katoliški Srb in radikalec iz Bosne.

Devet govornikov, ki so nastopili, je predstavljalo zelo različno družbo, toda vsi so govorili popolnoma v istem duhu in z istimi besedami. Zelo interesantno je bilo odločno poudarjanje narodnega in državnega edinstva od vseh strani. Ravno zastopnik srbske nacionalne omladine je največkrat in v najbolj različnih varijantah poudarjal to edinstvo. Vidovdanski shod je pokazal, da srbskega separatizma, ako je kdaj obstojal, ni že davno več. Vsi govorniki so stali odločno na stališču države, edin-

stva in ravnopravnosti. Srbskega stališča se ni nikdo dotaknil niti z besedico.

Zanimivo je bilo tudi poudarjanje ustavnega stališča. Zlasti radikalni govornik Kobasica je poudarjal, da je treba braniti »ustavo, državo in kralja«.

Pretrpane zahteve federalistov, so imele za posledico, da je med radikalcem zayladalo prepričanje: Pri sedanjih razmerah ni mogoče izprožiti vprašanja revizije ustave. Ako pričemo o tem debatirati, pridemo do prepada brez mej.

Jako ginljiv je bil kratki odgovor Pašića, ki je povedal sledečo misel: *Celo življenje sem delal za osvobojenje in ujedinjenje vseh južnih Slovencev. Kratko do bo časa, ki mi je še dodeljena, hočem posvetiti izključno temu delu. Po moji smrti moje delo ne bo propadlo, ker bodo drugi za mano delali za iste ideale.*

Tudi Pašić je v svojem kratkem govoru poudaril idejo narodnega in državnega edinstva.

Vidovdanski shod je bil velika manifestacija državne in narodne ideje, sklican od Narodne radikalne stranke, če tudi brez vsacega strankarskega obilježja. S tem je Narodna radikalna stranka stopila na čelo nacionalnega pokreta.

Angleška sodba o g. Pašiću.

»Westminster Gazette« je dala poročilo o atentatu na ministrskega predsednika Nikolo Pašića sledeči komentar: G. Pašić je znan kot »veliki, stari mož na Balkanu«, kot ena izmed herojskih osebnosti iz svetovne vojne. Star je 80 let, minulo pa je že 50 let, odkar se je vrgel v vrtnec balkanske politike. Pred 40 leti je bil obsojen na smrtno kazen, ker je vodil vstajo proti kralju Milanu. Toda Pašić je zmagal in postal je čez pet nadaljnjih let ministrski predsednik. Bil je glava jugoslovanske delegacije pri sklepanju versajške pogodbe, l. 1921 pa je zopet postal ministrski predsednik.

»Daily Chronicle« piše: Tudi v zelo vznemirjeni atmosferi balkanske politike so redki ljudje, ki bi imeli za seboj tako pestro politično kariero, kaor g. Nikola Pašić, »veliki, stari mož Srbije«. Celih petdeset let je igral prvorazredno vlogo v političnem življenju svojega naroda, saj je bil izvenzemski kratkih predsedkov skoro 20 let ministrski predsednik.

Njegova osebnost vzbudi v človeku velik vtis in spoštovanje. Gospod Pašić je star 80 let in je še vedno pri močeh. Njegova dolga, srebrna brada in visoko čelo mu dajeta zunanost kakega patrijarha. Dejstvo, da je atentatorju spodelovalo, se popolnoma krije z njegovo čudno kariero. Kakor izgleda, je življenje tega politika in državnika začarano. Dvakrat je bil obsojen na smrt in svoj čas je bil v zaporih, ki so bili pripravljeni za politične zločince v Beogradu. Po svojem povratku v Srbijo je pregovoril kralja Milana, da da narodu novo ustavo. Po abdikaciji tega kralja je bil obsojen radi nameravanega atentata na njegovo življenje, spustili so ga pa kmalu na prosto, ker so bili temelji obtožnice popolnoma izmišljenje.

V imenu Njegovega Velikanstva Kralja: Mihael Gaberšek, rojen 30. 9. 1898 v Štepanji vasi pri Ljubljani, pristojen v Ljubljani, kat. vere, samski, odgovorni urednik »Jutranjih Novosti«, stanujoč na Turjaškem trgu št. 3 je kriv, da je dne 3. marca 1923 v Ljubljani kot odgovorni urednik »Jutranjih Novosti« v številki 29 tega lista pri priobčenju članka »Demokrati proti delavstvu«, v katerem se očita zasebnima obtožiteljima Gregosti in Planinščku, da sodelujeta pri vseh zadnjih napadih na čast predstojnikov južne železnice in na delavske interese, osobito v napadu, ki je izšel dne 28. februaria v »Jutru« s priobčenjem izmišljenih ali popačenih dejstev, lažljivo dolžita določenih nečastnih dejanj, ki bi ju utegnili v javnosti ponižati, kar vsebuje vse znake pregreskega zoper varnost časti po § 488 kaz. zak., zanemarij ono pazljivost, pri kateri bi bila izostala priobčitev kaznične vsebine članka, če bi jo bil uporabil, kakor je bila njegova dolžnost. — Zakrivil je s tem prestopok po čl. III, zak. z dne 15.10.1868 številka 142 drž. zakona in se po tem mestu zakona z uporabo § 266 k. z. obsodil v 100 D globe, ki se v slučaju neizterljivosti spremeni v 48 ur zapora, dalje po § 389 k. pr. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja in eventuelne izvršitve kazni. V smislu § 39 zak. z dne 17. decembra 1862 št. 6/73 se ima priobčiti sodba na obtoženčeve stroške v »Jutranjih Novostih« v treh dneh po dostavitvi sodbe na istem mestu in z istimi črkami, kakor je izšel inkriminirani članek.

Ali ste že obnovili naročnino za Jutranje Novosti?

Zlet sokolske župe Kranj v Radovljici.

V nedeljo dne 1. julija se je vršil kranjske sokolske župe

zlet v Radovljici, ki je ena najbolj ogroženih sokolskih postojank na Gorenjskem, ki pa ima pri tem svoj krasen sokolski dom s telovadščim in gledališčem. Radovljski Sokol je svedčan sprejel bratske goste. Zastopanih je bilo preko 14 društev kranjske župe, med temi okrog 180 telovadcev in 100 telovadk, ne vstevši radovljskih telovadcev telovadcev. Sokolski naraščaj k tej prireditvi in telovadni tekmi ni bil vablen, ker se vrši dne 5. avgusta poseben naraščajski dan s tekami ob priliki otvoritve Sokolskega doma v Stražišču pri Kranju. Sokolski savez sta zastopala brata Gangl in Bajžell, poleg teh pa je posetilo po prireditvi veliko Sokolov in Sokolic iz Ljubljane in cele Gorenjske. Po prihodu jutranjih vlakov, s katerima je prišlo ne-pričakovano veliko gostov, se je razvrstil krasen sprevid skozi mesto na telovadišče. Vresan je neumorno sodelovala godba Dravske divizije pod osebnim vodstvom vsestransko poštovnega kapelnika g. dr. Cerina. Pred domom je pozdravil goste v vmešanem govoru vrli sokolski delavec in pisatelj br. Špicar, ki je poudarjal, da naj se sokolski gostje zavedajo, kam so prišli, osobito gostov ni sprejel niti občinski zastop, v takih slučajih nepristranski vsaj v toliko, da bi se zavedal, da zastopa tudi občane in davkoplačevalce sokolskih vrst. Omenil je pri tem tudi razne govornice gotovih nasprotnih magnatov, ki hočejo ugotoviti, da je radovljski Sokolski dom pred polomom in propadom. Te govornice pa so zlobne, kajti dokler bo naše članstvo in naraščaj tako zaveden, kakor je sedaj, bo stal ta dom kot nezavzetna sokolska trdnjava proti vsem zunanjim sovražnikom. Pozdravu so se odzvali v kratkih pozdravnih nagovorih starosta župe br. dr. Sem-ro v in pa br. Gangl v imenu »Orjune« pa Dančič Čebulj iz Radovljice.

Telovadne tekme so se pričele že ob 6. uri jutraj. Uspehi tekme so bili: Srednji oddelek člani 3. vrste, 19 telovadcev 1. vrsta Kranj, 2. Radovljica člani 16 telovadk, 1. vrsta Radovljica in 2. Skofja Loka. Tekmovalce so tudi 4 posameznice. Izmed članov srednjega oddelka je prva bil br. Milan Košnik iz Kranja, sledila sta mu br. Alb. Tavčar in Bol. Kušar tudi iz Kranja. Izmed članic so prednjačile kot prva sestra Pogačar Just iz Radovljice, druga Ambrožič Meta iz Skofje Loke in Vera Vngar iz Radovljice. Pri nižjem oddelku je bila 1. vrsta Žiri, 2. Kranj in 3. Bled. Prednjačili so prvi Al. Poljanšek iz Žir. Slavko Repe z Bleda drugi in tretji Rud. Bačnar iz Žir. Popoldne se je vršila na krasnem telovadišču na prostem javna telovadba, pri kateri so se izvajale proste vaje članov in članic gorenjske župe. Kranjsko društvo je nastopilo z dr. Murnikovimi prostimi vajami, jeseniško pa z raznimi skupinami.

Sledila je orodna telovadba in pa telovadba dveh vzornih vrst na drugo in bradili. Po telovadbi se je razvila na krasnem vrtu in v vseh pravorih Sokol. doma izredno živahna in pravi priručna prosta zabava, ki je društvu prinesla obilo uspeha, udeležencem pa mnogo neprislilne zabave.

Dopisi.

— Solze trboveljskih demokratov. Pešica naših demokratov ne more nikakor pozabiti, da je vržena iz naše občinske pisarne. »Jutro« št. 149 pod naslovom »Afera trboveljskega gerentstva«, zopet upije, da je to nesramno postopanje od strani oblasti in od NRS. Mi ne odgovarjamo na omenjeni »Jutrovi« članek, ker ni vredno da bi s temi ljudmi diskutirali. Dobro razumemo, zakaj se solžijo naši demokrati. Sedaj je konec njihovega paševanja in političnega življenja v Trbovljah. Kopali so grob drugim, sedaj so pa sami padli vanj. Zadnji obredi za vašo stranko so se izvršili v ponedeljek 25. t. m. ob 10. uri pop. Zastojni so se trudili, da bi dobili na svojo stran za protest proti gerentstvu kakor SLS, NRS in najmočnejšo strok. org. ZRD. Ali sramotno so jih zavrnili, češ, mi nimamo nič proti novemu gerentstvu. Samo njihovi zvesti bratci socialni demokrati so prišli, da potožijo svojo bol proti novemu gerentstvu. Kar se tiče v »Jutrovem« članku obrekovanja Korena, kot gerenta, bo pa sam odgovoril tudi sodnim potom. V kratkem prinesemo originalna pisma, katere ste gg. demokrati, pošiljali, g. Korenu v Petrovce. Iz tistih pismov je natančno razvidno, kako ste prošili in snubili, naj Miha Koren, stopi v demokratsko stranko. Tudi natančni govor bomo objavili, katerega je Kukovc agent govoril Korenovi ženi. To so podlosti, katere uganja edino demokratska stranka!

Dnevne novosti.

— **DANAŠNJI ŠTEVILKI** so prilozene položnice za one cenjene naročnike, ki se niso poravnali naročnine. Opozorjamo vse naročnike, da nemudoma obnovijo naročnino, ako želijo naš list prejemati redno in brez presledka.

— **Socijalni demokratje** med seboj. Celjski »Naprejš«, pri katerem gospodari, kakor znano, tajnik Bernot, je v svojih zadnjih številkah pričel pravi boj proti bivšemu načelniku stranke pekovekemu mojstru Franjo Korenu. Zadnji je pred dobrim tednom odločil odgovorno uredništvo »Naprejša«, katerega je prevzel tajnik strokovnih organizacij Alojz Leskovšek. Prišli so si v lase radi neke resolucije glede zedinjenja socijalistične stranke, ki je sedaj razbita v več frakcij. To resolucijo je Fr. Koren predlagal na seji pokrajinskega odbora SSJ v Celju, je pa z njo propadel, ker je bila navzoča večina Bernotovih pristav. Koren je tudi odložil načelstvo stranke.

— **Opcijski rok** za naše državljanstvo je potekel s 16. junijem. Državljanstvo je odslej možno dobiti le po obstoječih zakonih. Najbrže pa se bodo za izumec slovenske narodnosti uveljavile gotove olajšave.

— **Vprašanje upok.** a-o. železn. uradnikov. Včeraj dne 2. julija se je pričela na Dunaju konferenca zastopnikov nasledstvenih držav bivše avstro-ogrske monarhije. Na tej konferenci se bo reševalo vprašanje upokojenih avstro-ogrskih železniških uradnikov. Avstrija pa je stavila predlog, da se hkrati reši tudi vprašanje upokojenih uradnikov bivšega avstro-ogrskega dvora.

— **Promocija.** Na veterinarski visoki šoli v Brnu sta bila promovirana za doktorja veterinarne medicine diplomirana državna živnozdravnika Jože Kunc in Sv. Jernej pri Toplicah na Dolenskem in Zvonko Zemljich iz Murske Sobotne.

— **Prva promocija** na zagrebški Šumarski fakulteti. V soboto je bil na zagrebški Šumarski fakulteti promoviran ing. forest. Jost Balen na čast doktorja šumarskega. To je prva promocija na zagrebški gospodarski fakulteti.

— **Novi rektor zagrebške glasbene akademije.** Na seji profesorjskega zbora je bil izvoljen za rektorja v bodočem letu profesor Fran Lhotka.

— **Vidov dan v Rogaški Slatini.** Kadar se Slatina more spet enkrat obleči v svojo svečanostno obleko se ti zdi, da njene peštre zastave s posebnim zadoščenjem izražajo svojo radost, da sme biti res to, kar je: blagoslovljeno središče čisto slovenski svoji okolici, a narodno čuteče srce se širi ponosa, da je ves ta sijaj sedaj tako v rezultatu naš in da smo zdaj mi gostitelji tod. Kakor ena sama družina je bila vsa ta velika družba, ki se je po božjih službah v katoliški in pravoslavni cerkvi zbrala na svečanostni obed v glavno obednico Zdraviliškega doma, in vsi govorniki — ravnatelj dr. Ster, župan Bizjak, prof. Todorović ter vsenil. profesor Lozančič — so v pristnih besedah povdarjali, kako vsako leto skupnega življenja bolj in bolj združuje vse, ki so dobre volje ter v bolj in bolj temne sence brezmočnega srca potiska nje, ki bi hoteli naš bi bilo drugače. Ko je g. notar dr. Šorli izrekel besedo, kako črn dan bi bil danes, če bi se bil zlobil ali blazni rok atentatorja posrečil namon, da nam ubije moža, katerega vse življensko delo nam je pripravljalo ta svetel dan, je zagrmelo po dvoranah navdušenega pritrdjevanja in enodušno je bil sprejet predlog, da odposlamo Nikolaj Pašiču najisrčnejše čestitke. Zvečer je tukajšnji Sokol pod vodstvom svojega staroste g. zdravil. zdravnika dr. Kolterera v gorenji dvorani Zdraviliškega doma priredil svečanostno akademijo in do zadnjega kotička napolnjeni prostor je pokazal, kako tudi naši dragi gostje cenijo požrtvovalno delo.

— **Matura na tehniški srednji šoli** v Ljubljani. Letošnja matura na višji strojni šoli tega zavoda se je vršila v dne 22. 23. in 25. t. m. pod predsedstvom vladnega komisarija, višjega šolskega nadzornika za obrtno in trgovsko šolstvo Ivana Šubica. Zrelotni izpit so napravili naslednji učenci IV. letnika (podčrtani z odliko): Bostele Jožef, Drasler Slavko, Poljak Josip, Golob Fran, Jereb Josip, Korbar Franjo, Kralj Edvard, Kunster Albin, Maglica Ivan, Marussig Ovidon, Ogorevc Franc, Rebernik Franc, Rovšek Vladimir, Stevanović Bogdan, Šetinc Ivan, Štrukelj Fran, Trontelj Ivo.

— **Spomenik dr. Kreka.** Odbor za postavitev spomenika se intenzivno bavi s prostorom, kjer naj bi stal spomenik. Nekateri so za prostor v Zvezdi, kjer je stal preje Radeckijev spomenik, Stavniki odsek se je izjavil prvotno za prostor pred justično palačo. Ni pa še prišlo do sklepa, ker se je pojavila močna struja za prostor na Hrvatskem trgu pri šentpeterski cerkvi, ker ni v tankašnjelem parku iz nobenega spomenika. Osmutek za spomenik, ki bo izdelan v kamnu, je že napravil g. Bedeker v mavcu in je jako lepo delo.

— **Razglas o nevročljivih poštinih pošilkah** za mesec april 1923 je izšel te dni in je občinstvu v vpogled v prostoru za stranke pri vseh poštah v Sloveniji. V razglasu je navedenih 35 priporočilnih pism in 1 poštni paket. Kakor je razvidno iz seznama, so bile pošilke oddane na raznih poštah v Sloveniji in sicer nekatere še izansko leto, večina pa jih je iz tekočega leta. Pošiljatelj oziroma naslovnik teh pošilk se pozivalo, da jih v teku enega leta od dne tega razglašja dvignejo, sicer bo poština uprava te pošilke na javni dražbi prodala, ako so brez vrednosti, pa uničila. Izkupiček za prodane pošilke oziroma gotovina, ki bi se našla v pošilkah, je na razpolago upravičenim osebam za dobo nadaljnjih treh let, po preteku te dobe pa zapade v korist poštne uprave.

— **Smrtina nesreča slovenskega zrakoplovca.** V sredo jutraj se je ponesrečil v Novem Sadu poročnik Dragotin Kralj iz Slov. Bistrice. Na letalnem prostoru je namreč pristal kapetan Princič, kateremu se je nesrečno preveč približal. Zadet je bil od propelerja, ki ga je težko poškodoval. Prepeljan je bil v petrovgradsko garnizijsko bolnišnico, kjer je podlegel zadoblenim poškodbam. Pokojnika prepeljejo v domači kraj.

— **Nova žrtve bede državnih nameščencev.** Na policijsko ravnanstvo so včeraj pripeljali ženo poštnega sluga Marjota Gaberč, ki je hotela s kuhinjskim nožem zaklati svojega enoletnega otroka. Že del časa so njeni sostanovanci in njeni mož opazili na njej abnormalne znake. Politiški zdravnik je ugotovil, da boluje Gaberčeva na melanholijo. Na vprašanje, zakaj je hotela umoriti svojega otroka, od-

govarja Gaberčeva, da ga je hotela umoriti vsled tega, ker ne more nadalje gledati, kako od lakote gineva. Hotela je storiti hiter konec pomanjkanju v družini. Bržkone je nameravala tudi sebi vzeti življenje. Gaberčeva so pripeljali na opazovalni oddelček državne bolnice.

— **Na Brezjah** je vlomil znani postopač Josip Kovač pri kočarici Tereziji Derčarjevi in je pokradel za 5800 Din razne obleke in perila.

— **Na Trahi pri Škofiji Loki** je pokradla pri Marilji Jugovičevi neka Terezija Oreš, ki je prišla pravkar iz ženske kaznilnice v Begunjah, za 1200 Din perila in je neznanu kam pobegnila.

— **V Toplicah** je ukradel neki postopač delavcu Francetu Oven iz škednja obleko in uro, vredno 2400 Din. Pavlu Jesenšku pa par čevljev, vrednih 300 Din.

— **Kolesar v krompirju.** Ključavničar juž. žel. Pavel Bezaj se je vračal iz nedeljskega izleta po Celovski cesti dobro razpoložen domov proti Ljubljani. Med vožnjo se je hotel nekoliko odpočiti in je zapeljal v bližnji krompir na Luckmanovem posestvu, kjer je poleg kolesa mirno zaspa. To lepo priliko je porabil bivši čevljar letalske kompanije, neki Peter, in je kolo ukradel. Policija pa ga je kmalu izsledila in oddala v zapore.

— **Kranjske novosti.** Šolske razstave. Koncem tedna je bila dva dni odprta razstava ročnih del osemrazredne dekliške šole. Razven prvega razreda, v katerem menda še ni pouka v tem predmetu, so razstavili vsi razredi, ki so brez izjeme pokazali izredno marljivost in spretnost učenk in predvsem trudopolno in vstrajno strokovno vodstvo, kateremu k takemu rezultatu enoletnega dela lahko vsakdo čestita. Od preprostejših del pa do vzpenja po narodnih motivih, vse si lahko ogledaš na razstavi.

— **V gimnaziji** je bila istočasno odprta razstava dijaških risarskih del in pa razstava puškarske strokovne šole. Kdor se spominja, kako je bil na Kranjski gimnaziji še pred dobrim desetletjem zanemarjen pouk v risanju, da navadno ni bilo v vsem razredu močnega dobiti dijak, ki bi znal vsaj slabo karikirati neljubega profesorja, se na tej risarski razstavi čudi, kako hitro se pod strokovnim vodstvom razvije talent. V teh dijaških risbah tiči toliko stremjenja po lepoti, da smo v današnjih dneh, v dobi nogometa, lahko nekoliko bolj pomirjeni. Poleg tega je razstavil g. prof. Kopač nekaj domačih portretov, med katerimi sta vzbujali največ priznanja menda dama v rokoku in neznan Turkinja. Tudi drugi portreti so točni in eden je povsem originalen, ker nesi v sebi globoko religioznost. — Nič manj zanimiva ni razstava puškarske strokovne šole, kjer laik in veščak z užitek lahko opazuje lepe risbe iz geometričnega risanja, gravirska in modelirska dela ter posamezne strojne dele.

— **Celjske novosti.** V Gaberju je umrl kancliser okr. glavarstva v Celju g. Dedman. Pokojnik je bil znan lovec. — **Vinotočji** pod vejo. V celjski okolici imamo letos mnogo vinotočev pod vejo. Kupcevi, ki bi vse vino pri vinogradnikih kupili naenkrat ni. Vino v vinotočih se trži o 7 Din dalje letre in je ponekod dobre kakovosti. — **Nesreča.** Na železniškem mostu na Bregu je vlak podrl na tla vojaka, kateri je strahnil most. Vojak si je razbil vsled močnega padca glavo. Odnosi so ga težko poškodovanega v vojaško bolnico. — **Staro specerijsko trgovino** Pečnik na Vrazovem trgu je prevzel g. M. Plavc. Paikovo manufakturno trgovino na Kralja Petra cesti pa g. Pšenčnik. — **Reklamne table** za nalepljenje lepak, ali po našem mestu v zelo slabem stanju ali jih pa že skoro nikjer več ni. Hišni posestniki jih odstranijo pri renoviranju hiš, potem pa jih nihče ne spravi nazaj. Zavod za plakiranje jih pač moral v tem oziru stvar imeti vedno v evidenci ter lo spraviti v red. Celje je precej veliko in lepo mesto, bi tudi v tem oziru zaslužilo nekoliko več paznje od onih, ki imajo od tega dobiček.

— **Mariborske novosti.** Ob krasnem vremenu se je v nedeljo vršil v Mariboru drugi vsedelavski izlet, katerega se je udeležilo več tisoč ljudi. Iz raznih krajev Slovenije kakor tudi iz Hrvaške so dospeli tekom sobote in nedelje številni udeleženci in razne deputacije z zastavami in godbami. V soboto zvečer je bil v Gambirnovi dvorani pri pogojnih mizah koncert, na katerem so nastopila razna pevstva zborov. V nedeljo je bilo na Glavnem trgu zborovanje, na katerem je govoril župan Grčar o pomenu dneva in potrebi sloge med delavstvom. Popoldne je bila v Ljudskem vrtu javna telovadba, spojena z veselic, ki je trajala pozno v noč. Dan je potekel brez vsakega incidenta. — **V pondeljek** dopoldne je umrl lastnik tukajšnje hotela »Pri zamorcu« g. Franjo Jančer. Pogreb bo v sredo popoldne na pobeško mestno pokopališče. — **V pondeljek** se je poročil v Mariboru posestnik in gostilničar v Svecini Matej Arh z gđ. Anico Golobovo v Mariboru. — **V petek** 6. julija se vrši seja mestnega občinskega sveta, na kateri se bo nadaljeval dnevi red zadnje seje. Mestni občinski svet je pred kratkim sklenil, da se avtomobil in težki tovorni vozovi ne smejo posluževati v prometni Vetrinjske ulice. Za prestopke te odredbe je bil dolocen tudi globa. Vkljub temu se po tej ulici vrši nemoteno ves promet v prejšnjem obsegu. Ali mestna občina nima sredstev, da pripomore svojim sklepom do veljave? — **Bivši** vodja tukajšnje državne zemljemanskega urada nadgeometer Adol. Götzl je otvoril na Aleksandrovi cesti št. 55 svojo pisarno ter pričel izvrševati svojo prakso kot civilni geometer. — **V nedeljo** 8. t. m. priredi društvo upokojencev južne železnice shod v Gambirnovi dvorani. — **Verein für Tierschutz und Tierzucht** v Mariboru, je vlada razpustila, ker društvo že več let ni poslovalo in tudi nima potrebnega števila članov za nadaljnji obstoj.

— **Vohunstvo** potom golobov. Nedavno smo poročali, da so vjele v Bosni dva goloba, ki sta priletela iz Italije. Sedaj pa poročajo, da so vjele v Subotici goloba, ki je imel na nogi prstan in šifrirano pismo. Golob je priletel iz Madžarske. Predan je bil vojaškim strokovnjakom, da najdejo ključ za prečitane pisma. — **Naša** se je mala vsota denarja na Valvazorjevem trgu. Vpraša se v Mali colnarski ulici št. 7.

— **Ugoditi** je vsem zahtevam moderne pisalne stroja »Stoewer«, zastopstvo Ljubljana, Selenburgova ul. 61.

Iz društvenega življenja.

— **Izvrševalni akciski odbor** (ozi) državnih nameščencev, železničarjev in upokojencev ima danes v torek 3. julija ob 19. uri 30 minut sejo v Gradšču 7. — **Akciski odbor.**

— **Društvo najemnikov** za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbojna seja v sredo 4. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, prlično, desno.

Sport in turistika.

S. K. Slovan : V. Š. K. Drava (Varaždin) 1 : 3 (1 : 2).

Naš drugorazredni, zelo ambiciozen in podjeten S. K. Slovan je praznoval v nedeljo desetletnico svojega obstoja. Lepa in slava polna je zgodovina tega našega nadvse aglnega kluba. Komaj tri leta je poteklo od tega, ko se je naš Slovan nahajal v tako silnem razvoju, da je bil edin resen in težak konkurent našemu dosedanjemu prvaku S. K. Iliriji. Ali baš v najlepšem polu in razvoju svojih moči je nenaklonjena usoda ustavila njegov silni razmah. Nesreča je sledila nesreči. Tu izguba lepega izrišča, tam odhod igralcev in druge neprilike so vplivale na razvoj tako porazno, da je nastal v klubu popoln zastoj in je šlo še celo tako daleč, da se je ukinilo sploh vsako sportno udejstvovanje. Spomlad lanskega leta pa se je kljub zopet obudil k novemu življenju in se nahaja sedaj v najlepšem razvoju ter ima zelo lepe izgleda za bodočnost. Do pred kratkega je bil še Slovan edin naš drugorazreden klub, ki je zojil stike z zunanjimi klubi.

Svojo desetletnico je praznoval Slovan z revanstekmo proti Varaždinskemu sportnemu klubu Drava. Tekma in sploh pomen cele prireditve bi zaslužila več zanimanja s strani našega občinstva kot ga je dejansko pokazalo. Igra je bila posebno pa v prvem polčasu vseskoj napeta in polna najinteresnejših situacij in momentov. Sele v drugem polčasu sta nasprotnika nekoliko popustila, kar pa ni bistveno vplivalo na razvoj cele tekme. Gostje iz Varaždna so se nam pokazali v zelo simpatični luči. Polni ambicije in odločnosti so si priborili zmago, akoravno jim je bil ljubljanski nasprotnik popolnoma ravnopraven. V moštvo gostov je omejeval vreden desni branilec, Napadalna vrsta je enaka Slovani, je odločnejša je.

Slovan je zgubil tekmo napram potoku cele igre nezaluzeno. Igralo se je gotovo več na nasprotnikovem polju ali brez dejanskega uspeha. Tu je stopila stara hiba napadalne vrste Slovana v veljavno — nezmožnost streljanja na gol. Brez strelav na ni golov in temu dejstvu je pripisati poraz Slovana. Izborjen je bil v moštvo vratar Skofic, ki je ubranil mnogo najopasnejših strelav in pa srednji krilec Volkar, ki je tudi dosegel gol za svoje moštvo. Sodnik g. Hus sicer dober, toda pod svojo navadno formo.

V. Š. K. Drava pa je poklonil jubilarju krasen srebrn lavorov venec z zlato plaketo, ki je razstavljen pri trvdri Peko na Aleksandrovi cesti, medtem ko je S. K. Slovan poklonil svojim gostom lepo zastavico.

M. K. Predtekmata: Ilirija jun. : Slovan rez. 3 : 2.

Hermes, komb. : Primorje rez. 4 : 3. Primorje jun. : Slovenija 3 : 0.

— **Vsem** planincem sporočamo, da je Koča na Veliki Planini otvorena in dobro oskrbovana. Pot do kočje je nanovo markirana po Kamniški podružnici SPD.

Borzna poročila.

Beograd, 2. julija. (Z) Devize: London 419.50—418.50, Pariz 556—551, New York 91.25—91, Zeneva 1622.50—1620, Solun povpraševanje 250, Milan 402—401.50, Praga 244.75—244.50, Berlin 0.05—0.049, Dunaj 0.109—0.1285, Bukarešta 46.34 do 46, Budimpešta 1.15—1.06, Sofija zaključek 85. — **Valute:** lej 47—46, madžarske krone 1.10—1.

Zagreb, 2. julija. (Z) Devize: Amsterdam 3625—3650, Dunaj 0.208—0.305, Berlin 0.0475—0.055, Budimpešta 1.05 do 1.08, Italija, izplačilo, 403.75—404.75, London, ček 422—424, New York, kabel 92.25 do 92.75, New York, ček 92—92.75, Pariz 555—560, Praga 275—277, Svica 1627.50 do 1632.50, Varšava 0.07—0.775. **Valute:** Dolari 90.75—91.25, avstrilske krone 0.1290 do 0.1300, češke krone 273—275, 20 kron v zlatu 330—0, francoski franki 552.50 do 557.50, napoleondori 320—0, švicarski franki 1615—1620, italijanske lire 397—399.

Zagreb, 2. julija (Priv.) Devize: New York 92.25—92.75, Svica 16.275 do 16.325, Pariz 5.55—5.60, Dunaj 12.95 do 13.05, Praga 2.75—2.775, Budimpešta 1.05 do 1.08, Italija 4.037—4.047, Berlin 47.50 do 55. **Valute:** Dolari 90.75—91.25, češke krone 2.73—2.75, italijanske lire 3.97 do 3.99.

Curih, 2. julija. Otvoritev: Berlin 32, Holandija 222.50, New York 567.50, London 25.95, Pariz 34.30, Milan 24.95, Praga 17, Budimpešta 6.50, Zagreb 6.15, Bukarešta 2.90, Sofija 5.25, Varšava 45, Dunaj 80.125, avstrilske krone 80.25.

Curih, 2. julija. Zaključek: Berlin 32, Holandija 223, New York 568.50, London 26.02, Pariz 33.80, Milan 24.67, Praga 17.06, Budimpešta 6.50, Zagreb 6.15, Bukarešta 2.90, Sofija 5.25, Varšava 45, Dunaj 80.50, avstrilske krone 80.50.

Praga, 2. julija. Dunaj 4.4750, Berlin 1.70, Rim 144.75, avstrilske krone 4.50, lire 149.25, Budimpešta 38.875, Pariz 200.25, London 153.125, New York 33.25, Curih 585.75, Beograd 36.25.

Dunaj, 2. julija. Beograd 759—761, Berlin 0.37—0.41, Budimpešta 7.75—7.85, Bukarešta 364—366, London 233.900 do 324.500, Milan 3046—3054, New York 70.985—71.135, Pariz 4184—4196, Praga 2128—2134, Sofija 669—671, Curih 12.450 do 12.480. **Valute.** Dolari 70.610—70.910, levi 648—652, nemške marke 0.36—0.44, angleški funti 322.200—323.200, francoski franki 4145—4165, lire 3012.50—3027.50, jugoslovanski dinarji 750—754, lej 374 do 376, švicarski franki 12.370—12.430, češkoslovaške krone 2111—2121, madžarske krone 4.70—4.90.

Berlin, 2. julija. Dunaj 229.42, Budimpešta 18.75, Milan 6962.50, Praga 4817.50, Pariz 9501, London 728.175, New York 159.600, Curih 28.079.50, Beograd 1735.50.

— **Zvišanje železniških tarifov** v Avstriji. S 15. julijem se zvišajo železniški tarifi v Avstriji in sicer osebni za 30%, tovorni pa za 15%.

Novosti iz Primorske.

— **Novi tržaški škof?** Tržaški listi pišejo, da prihaja v poštav kot najresnejši kandidat za tržaškega škofa dr. Alojzij Fogar, bivši katehet na goriški gimnaziji. Dr. Fogar je preživel večji del vojne v Ljubljani in obvlada precej dobro slovenski jezik.

— **Učal uspehi** na Idrijski realki. Poročali smo že o učnih uspehih na slovenskem učiteljsku v Tolminu in povdarili, da so začeli Italijani boj tudi proti bodoči slovenski inteligenci s tem, da šolsko mladino enostavno slabo klasificirajo in s tem onemogočijo nadaljevanje študija. Isto se je zgodilo tudi na idrijski realki. Število dijakov, ki so dobili ponavljalni izpit je nenavadno visoko. Na prvi pogled izgleda, da so vsi tamošnji učenci sami lenuhi ali pa tepci. Toda že samo dejstvo, da se nahaja med temi, večina iz višjih razredov kaže, da imajo vmes svoje prste drugi oziri. Gre pač zato, da se inozemski študij ne prizna in da se doma vzgoji kolikor manj inteligence, ki je predpogoj za narodno samostojnost.

Izpred sodišča.

§ 104 NA POŠTL

Dne 22. februarja je prišel na pošto v Domžalah Peter Urbas in se je pritoževal radi nekega ameriškega pisma, iz katerega sta mu bila ukradena 2 dolara. Kljub pomirljivemu pogovoru poštini uslužbenec, je postal mož tako hud, da je zabrusil na pošti besede: »Ali smo še vedno pri ciganih, ali še vedno ne bo nobenega reda. Obtoženec prizna, da je bil zelo razburjen, ni pa mislil žaliti poštini uslužbenec, marveč je to na pragu rekel češ da živimo še v splošnem v takih razmerah. Mož bo sedel za to neprevidezost 3 dni v zaporu.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 2. julija. (Urad.) Nebo je danes popoldne v Avstriji zelo oblačno. »Globočina« v Islandiji se razširja in se brzo poglablja. Napoved: Pretežno jasno, dviganje temperature, nato vetrovno, negotovo, ali bo zboljšanje trajno.

Glavni urednik: Ivan Podržal. Odgovorni urednik: Miha Gaberšek. Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Vremensko poročilo.

„Jutranje Novosti.“ — Ljubljana, dne 3. julija 1923.

Kraj	Čas	Zračni tlak	Zračna temper.	Veter	Oblačno 0 — 10	Padavine mm
Ljubljana	7	762.7	14.7	sever	dež	0.2
Ljubljana	14	762.6	17.4	zapid	obl.	
Ljubljana	21	763.0	15.0	„	„	
Zagreb	7	762.7	17.0	brezv.	„	
Beograd	7					
Dunaj	7	752.5	15.0	zapid	pol obl.	1.0
Praga	7	763.5	11.0	sev. zap.	obl.	14.0
Inomost	7	762.9	15.0	brezv.	dež	9.0

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davščino vred.

Krasna nova vila

z lepim vrtom in prostim stanovanjem v Ljubljani se ugodno prodaja. Vprašati pri družtvu hišnih posestnikov, Dunajska c. 17 od 4.—6. ure ali pismeno.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na peresih. Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur. — Najnižje cenel — Najsolidnejši izdelki — Zadrževajte oferte in cenike!

Enonadstropna hiša

na prometnem kraju v Mariboru z dobrodošlo trgovino z mesanim blagom in dvoriščno hiščico z velikim skladiščem. Kupeo dobi takoj stanovanje, trgovino in skladišče. Vici, Maribor, Glavni trg 5.

Katera

dobra oseba bi vzela 15 mesecev staro deklico za svojo? Ponudbe se prosijo poslati upravi listu pod šifro „Sirota“.

Kumno, janež,

rdečo deteljo, semensko ajdo, lipovo cvetje, suhe gobe itd. plačuje najbolje Sever & Co. Ljubljana, Volfova ul. 12.

Knjigovodja,

bilancist, z večletno prakso išče službe. Cenj. ponudbe pod „Pofeliten“ na upravo lista.

Učenc

iz dobre rodbine in samo z dobrimi šolskimi spričevali, kateri bi stanoval pri starših ali sorodnikih se sprejme takoj ali koncem šolskega leta pri trvdri R. Sremericki, Celje.

Auto

osebni, Nesselsdorfer, zelo dober, lepa karoserija 16/45 H-P, 6 sedežev, se po ugodni ceni prodaja. Chvatall, Ljubljana, Martinova cesta 30.

Hišo z vrtom

na Dolenskem, 5 minut od postaje prodam. Cena 130.000 K. Ponudbe na upravo lista pod »Ugodna prilika«.

Pletilka nogavic

išče mesta z vso oskrbo. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Pletilka«.

Moško kolo „Jax“

s prostim tekom, malo rabljeno, se prodaja. Zelo lahek tek. Kračin, Čretnik — Poljsne.

Novo pohištvo,

obednica (mahagoni) in salonska garnitura (pliš), skupno ali posamezno se prodaja najvišjemu ponudniku. Za ogledati v brzo-voznem skladišču južnega kolodvorja v Ljubljani dnevno med 8.—11. in 14.—16. uro. Pismene ponudbe, vezane na 8 dni je vpslati pod šte. 631/II-23 na obratno ravnanstvo južne železnice v Ljubljani do 7. julija.

Posestiva na prodaj.

Pekarna na deželi 800.000 K. Vila z 2 orolama posestiva pri Mariboru, 500.000 K. Posestivo 26 orolav, vse kulture 800.000 K. Graščina, 115 orolav posestiva in gozd. Posestivo, 54 orolav, gozdi, travniki, njive, lepa poslopja, 2.500.000 K. Vila, 7 orolav posestiva, 1 milijon 300.000 K. Gostilna, dobro ideoča, 800.000 K. Hiša s trgovino na glavnem trgu v Mariboru, 3.500.000 K. Tovarne, hiše, gozdna posestiva se prodajo. Iščejo se pa novi prodajalci nepremičnin ter se jamči rešen in brzi uspeh potom pisarne Zagorski, Maribor, Barvarska ul. št. 3.

Hiša

trnadstropna v sredini mesta Ljubljane se takoj prodaja. Poizve se: Križevniška ul. št. 7/II.

Nova hiša

4 sobe, 2 kuhinje, jed. shramba, klet in dolavica, velik vrt, se za zidavo na prometnem kraju za vsako obrt se prodaja. Kupcu čez mesec dni stanovanje na razpolago. Zadnja cena 175.000 Din. Poizve se pri sodarju na Viču št. 113.

Lokal

(ali sobo) primeren za čevljarsko obrt iščem za takoj. Cena postranska stvar. Ponudbe pod »Podjetnik« na upravo lista.

Službo

inkasanta, sluga ali kaj pramernega iščem. Zmožen sem 6 jezikov v govoru in pisavi. Ponudbe prosim pod »Nujna pomoč« na upravo lista.

Dva lepa

(privatna) paviljona na Ljubljanskem velesejmu se prodajata. Poizve se pri velesejmski pisarni.

Lepo stanovanje,

moderno — štirih parketiranih sob, kopalnica in drugih pritlikih dobi kupec hiše v Stožicah št. 53, pol ure pešhoda od Ljubljane.

Veselo vod Mihajlovič Garščin:

Nadežda Nikolajevna.

Roman.

Nadaljevanje.

Kje so noči, ki sem jih prečul in prebil pri tielu? Jaz, tisti, ki sem se ponašal s tem, da imam karakter v naši brezkarakterni dobi, sem srt in uničen od burje, ki je privrela nadme. Kakšna burja? Mar je to burja? Preziram sebe, preziram zavoljo svojega prejšnjega ponosa, ki me ni oviral, da ne bi podlegel prazni strasti; preziram zato, ker sem pustil, da ta vrag v ženski podobi zavladala moji duši. Da, če bi imel vero v nadnaravnost, si pač ne bi mogel drugače razjasniti tega, kar se je zgodilo, kakor tako, da ima tu vrag svoje prste vmeš.

Prečital sem napisane vrstice... kako ponižno, ena tožba! O, kje si, moj ponos, kje ti, sila volje, ki si mi dajala možnost brzdati sebe in živeti ne tako, kakor se sploh živi, ampak kakor sem hotel živeti jaz. Ponižal sem se do nizkotne intrige: napisal sem materi pismo, a ona je brezdvomno povedala njegovi sestrični vse, kar sem hotel, vse to ni pomagalo; v svoji nestrpnosti sem prisilil starega osla napisati Lopatinu anonimno pismo — in tudi to bo — vem — brezuspešno. Vrgel bo pismo v ogenj ali pa še huje; pokazal ga bo njej, svoji ljubici, pa ga bosta skupaj čitala, se zabavala nad anonimnimi izbruhi kapetanske duše in zasmehovala mene, ker bosta pač vedela, da ni

mogel nihče drugi pogovoriti kapetana k taki izvižnosti.

Njegova ljubica! Ali je res? Beseda mi je nehote prišla izpod peresa, še do sedaj ne vem, če je to res. Če pa ni tako? Če je zame še kaj upa? Le nejasno domnevanje, ki ga je povzročila brezumna ljubosumnost me sili k misli, da jo je vzljubil.

Pred tremi leti je bilo vse mogoče in lahko. Lagal sem v tem dnevniku, da sem se jej odrekel, ker sem uvidel, da mi ni mogoče rešiti. Če nisem lagal, potem sem varal samega sebe. Njo je bilo lahko rešiti; treba se je bilo samo skloniti in jo po-brati. Jaz se nisem hotel skloniti. Šele sedaj raz-umem to, ko mi srce krvavi ljubezni do nje. Lju-bezni! Ne, to ni ljubezen, to je že brezumna strast, to je požar, v kakršnem ves gorim. S čim ga bom pogasil?

K njej pojdem in se porazgovorim z njo. Zbral bom vse svoje sile in bom govoril mirno. Naj iz-bira med menoj in njim. Povedal ji bom samo res-nico, da ji ni mogoče računati na tega silno do-vzetnega človeka, ki danes misli nanjo, jutri pa ga bo zmešalo kaj drugega in ona bo pozabljena. Poj-dem! Ves sem že izmučen, — ne morem več.

Istega dne.

Bil sem pri njej. Sedaj grem k njemu.

To so zadnje vrstice, ki bodo napisane v tem dnevniku. Nič me ne more zadržati. Nimam več oblasti nad seboj...

XIX.

Čemu nadaljevati? Ali ni boljše, da končam svoje spomine s temi vrsticami?

Ne, napisal bom vse do konca. Vseeno: če vr-žem tudi proč pero in zvezek, ta strašni dan bom preživel še tisočkrat; tisočkrat bom še čutil grozo in pokočo vest in bolešč zaradi izgube. Tisočkrat pojde mimo mene prizor, ki bom sedaj pisal o njem, v vseh svojih podrobnostih, in vsaka izmed teh podrobnosti mi bo legla na srce kot kamen.

Enodružinska hiša

z malim vrtom na prometnem kraju v bližini ali na periferiji Ljubljane, pripravna za trgovino ali obrt se kupi. Ponudbe z na-vedbo cene pod „Hiša z vrtom“ na an.zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. št. 5.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Dr. Pintar
ne ordinira do 20. julija.
▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

Ivan Zakotnik

LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 49.

Tel. 379 mestni tesarski mojster Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvo-nike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Nadaljeval bom in dokončal.

Prišel sem Nadeždo Nikolajevno v sobo; komaj je stala na nogah in tresla se je, kot da ima mrzlico. Nepristano z istim prestrašenim pogle-doin me je gledala in v prvem hipu ni mogla zmisliti besede. Posadil sem jo na stol in ji dal vode.

Dalje prihodnjā.

Za jugoslovenske patente

se iščejo kupci ali pa odjemalci licenc.

Št 382 od 15. aprila 1911 na:

„Peč za zagrijanje nagibljivih zdjela upotreb-ljanih za vucenje stakla“.

št. 288 od 1. junija 1912 na:

„Naprava za vucenje stakla“.

št. 584 od 15. marca 1911 na:

„Peč za zagrijanje nagibljivih tgalja za vucenje stakla“.

št. 381 od 15. aprila 1913 na:

„Peč za zagrijanje tgalja upotrebljenih za vu-čenje stakla“

in št. 502 od 15. aprila 1913 na:

„Peč za ugrivanje zdjelca upotrebljenih za vucenje stakla“.

Cenjene ponudbe na ing. Milan Šuklje, pat. inženjer, Ljubljana, Bleiweisova cesta 5.

✠

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo polni žalosti tužno vest, da je Vesegomogočni, oče življenja in smrti, poklical k Sebi našega preljubljenega moža, očeta, tasta, starega očeta, brata, svaka in strica, gospoda

JOSIPA KAJFEŽA

bivšega župana, poštarja, trgovca in posestnika v Novih Selih

ki je danes ob 20. uri Bogu udano preminul po mukopolni bolezni, previden s tolažili svete vere v 89. letu svoje starosti.

Truplo dragega pokojnika pokopljemo v petek 29. junija ob 15. uri iz hiše žalosti v Kočevju št. 204 v družinsko grobnico na mestnem pokopališču v Kočevju.

Svete maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Dragemu pokojniku blag spomin!

Kočevje, dne 27. junija 1923.

Marija Briški roj. Kajfež	Janja Kajfež roj. Pogorelec	Mihael Briški
sestra,	soproga,	svak,
Anton, Josipina por. Kajfež,	Josip, Vitoslava por. Seljovic,	Karol, Frančiška por. Kajfež,
	Janijca por. Pukljak, Iva por. lič	
	otroci,	
Jože Kajfež, Dr. Ivan Seljovic, Marija Kajfež roj. Steh, Miško Kajfež, Josip Pukljak, Josip lič		
	zete in sinaba,	
	Vsi vnuki in vnučinja.	

ZAHVALA.

Za vse izkazano nam sočustvovanje ob prebriski izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega blagega pokojnika, gospoda

Josipa Kajfeža

izrekamo vsem in vsakemu posebej najsrčnejšo zahvalo!

Bog povrni!

Kočevje, 30. junija 1923.

Žalujoči ostali.

✠

Upravni svet in ravnateljstvo Merkantilne banke v Kočevju javlja tužno vest, da je njen soustanovitelj, prezaslužni podpredsednik in upravni svetnik, gospod

Alojzij Loy

bivši deželni poslanec, nadtridesetletni župan mesta Kočevje in njegov častni občan, imejitelj mnogih visokih odlikovanj itd. itd., ter posestnik v Kočevju

danes nenadoma preminul.

Blagemu in za javni blagor vedno vnetemu pokojniku časten spomin!

Kočevje, dne 1. julija 1923.

✠

Mestna hranilnica kočevska v Kočevju javlja žalostno vest, da se je njen soustanovitelj in njen sovoditelj od njene ustanovitve dalje, dolgoletni in sedanji predsednik njenega upravnega odbora, gospod

Alojzij Loy

bivši deželni poslanec, nadtridesetletni župan mesta Kočevje in njegov častni občan, imejitelj številnih visokih odlikovanj itd. ter posestnik v Kočevju

danes nenadoma preselil v večnost.

Za napredek in javni dobrobit vsekdar vnetemu možu ohranimo blag spomin!

Kočevje, dne 1. julija 1923.

✠

Zastopstvo mestne občine v Kočevju javlja žalostno vest, da se je bivši njegov nadtridesetletni župan in častni občan Mestne občine Kočevje gospod

Alojzij Loy

bivši deželni poslanec, predsednik upravnega odbora Mestne hranilnice v Kočevju, podpredsednik upravnega sveta Merkantilne banke, imejitelj šte-vilnih visokih odlikovanj itd. itd. ter posestnik v Kočevju

danes nenadoma preselil v večnost.

Za napredek in javni dobrobit vsekdar vnetemu možu ohranimo blag spomin!

Kočevje, dne 1. julija 1923.

✠

„Textilana“ v Kočevju javlja pretužno vest, da je njen soustanovitelj in družabnik, gospod

Alojzij Loy

bivši deželni poslanec, nadtridesetletni župan mesta Kočevje, častni občan mestne občine Kočevje, imejitelj številnih vi-sokih odlikovanj ter posestnik v Kočevju

danes nenadoma preminul.

Vrlemu možu dela blag spomin!

Kočevje, dne 1. julija 1922.